

[Christmas Møller.]

den er, at hvis Nationalbanken likviderer i Dag eller i 1938, saa er Forholdet ganske simpelt hen dette, at Nationalbankens Aktionærer utvivlsomt kunde faa mere end de 210 pCt., som der her er Tale om. Det er den Kendsgerning, som man maa tage, hvad enten man ønsker, at dette skal ske eller ej — det ønsker jeg for mit Vedkommende naturligvis ikke.

Men det afgørende Spørgsmaal vender jeg tilbage til og siger, at man jo ikke kan benægte, at den Ordning, man har haft fra 1818 til i Dag, i det store og hele har vist sig at være god og tilfredsstillende. Man kan ikke nægte, at under Krigen 1848—50 virkede Nationalbanken, til Trods for, at den først nogle faa Aar i Forvejen var kommet virkelig til Kræfter, overordentlig godt for Pengevæsenet her i Landet. Man vil heller ikke kunne benægte — hvis man skal være retfærdig over for Nationalbanken, som det jo en Overgang var overmaade moderne at rette alt Skyts imod —, at Nationalbanken i mange Henseender, hvis vi skal se paa Beskæftigelsespolitik o. s. v., ved den økonomiske Politik, den førte, har hjulpet Samfundet over svære Vanskeligheder. Og i en Krisetid, hvor selve Englands Bank gaar fra Guldet og næsten lader sin Mønt falde paa lignende Maade, som det er sket med den danske, har man Grund til at sige, at ogsaa for Nationalbanken og dens Ledelse maa der være store Vanskeligheder.

Men det afgørende Spørgsmaal er, som sagt, dette: Skal ud fra en konservativ Betragtning Seddeludstedelsesretten være knyttet til Statsmagten eller være knyttet til en privat Aktiebank, eller hvorledes skal dette ordnes? Dette Spørgsmaal maa jeg besvare derhen, at som det Statsparti, Det konservative Folkeparti er, og med den Opfattelse, vi har, at det er Folket, der skal raade paa de forskellige Omraader her i Landet, maa vi hævde — og det vil man ikke kunne bestride —, at der vilde være noget urimeligt i, at Rigsdag og Regering paa overmaade mange Omraader af mindre Betydning havde det afgørende Ord at sige, men med Hensyn til Seddeludstedelsen, som kan faa en afgørende Indflydelse paa de økonomiske Vilkaar Borgerne imellem og paa Borgernes Fremtid, ingen Indflydelse havde. Og dette Synspunkt maa da efter min Opfattelse føre til, at man siger, at naar man skal træffe en Nyordning, fordi den gamle Ordning udløber, kan det ikke være anderledes, end at Ordningen maa knyttes nærmere til Staten og til den

lovgivende Magt. Jeg tror ogsaa, man har Lov til at sige, at hele den Udvikling, der er foregaaet i de Lande, som vi i ganske særlig Grad maa sammenlignes med, har været en lignende, at Staten har faaet en betydningsfuld Indflydelse paa dette Omraade.

Det næste Spørgsmaal, der da melder sig, er Spørgsmaalet om den Ordning, som træffes ved denne Lejlighed, ved Nationalbankens Overgang til Staten eller til den nye Institution, maa siges at være en rimelig Ordning økonomisk set. Jeg ønsker for mit Vedkommende og for mit Partis Vedkommende aldeles ikke at stille mig paa det Standpunkt, at Aktionærernes Interesser skal sættes i første Række. Vi erkender naturligvis som det Ejendomsretsparti, vi er, at det er Aktionærerne, som ejer Nationalbanken, og det maa man tage skyldigt Hensyn til; men klart er det, at den Ordning, der her er truffet, aldeles ikke, naar man ser paa de Værdier, der er til Stede, byder Aktionærerne mere end et rimeligt Vederlag for det, som deres Aktier er værd.

I denne Forbindelse vil jeg gerne sige, at det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen gav jo Udtryk for, at der utvivlsomt var flere Værdier til Stede, end Nationalbanken i sit Regnskab regnede med og stillede op, saaledes at den nye Institution oven i Købet fik større Værdier, end det fremgaar af Nationalbankens Balance, og her er der et Punkt, der er Grund til i ganske særlig Grad at fremhæve. Det er Spørgsmaalet om Guldbeholdningen, som jo i Øjeblikket er paa et Beløb af ca. 133 Mill. Kr.

Jeg vil her for det første sige, at det efter min Opfattelse er fuldkommen vidunderligt, at man skal vedtage en Lov som denne, for det første uden at sige noget som helst om, hvorvidt man mener, at selve det Pengesystem og Guldsystem, vi har, skal fortsættes, og for det andet uden at sige noget om, at det, der sker ved, at Nationalbanken gaar over til en selvejende Institution, saaledes som Ministeren har foreslaaet det, i Virkeligheden giver et helt andet økonomisk Billede i det Øjeblik, vi atter faar Guldmøntfod her i Landet, end den nuværende Nationalbank viser os. Dette vil jeg gerne have Lov til at sige et Par Ord om, for det synes mig for urimeligt, at man overhovedet ikke har nævnt det ved denne Lejlighed.

Et af de Spørgsmaal, man skulde søge at vinde en vis Klarhed over — det er givet, at Forholdene ude i den store Verden i høj Grad vil være medbestemmende her —, er jo det, om Guldsystemet, saaledes som vi